

Vladimír Mikeš

Plovárna

Lét^hé

CHERM

Praha 2013

1

TEPLOTA VZDUCHU 29° TEPLOTA VODY 23°

„Kafe,“ řekne Límek.

Bertík se překulí z břicha na záda.

„Jdem si zaskákat?“ zeptá se Kačerák.

Nikdo mu neodpoví.

Čas se líně vleče. Zastavil se. Roztekl v žáru. Co bylo, už není. Válka? Ta loňská, předloňská?

Včera? Jaké včera? Zítřa? Cože? Jo zítřa...? Copak je ještě nějaký čas mimo plovárnu?

Calda sáhne po kartách, Límek řekne: „To je kus...“ Bertík ani hlavu nezdvihne. Všecka těla se slévají do jednoho těla přírody.

Jak snadné bylo být kýmkoli – nebo to tak připadalo – v té době, kdy celé město se vyvalovalo na plovárně U Jiříček. Být Bertíkem hryzajícím si nehty, Bertíkem, který si popotáhl kalhoty pokaždé, když začal sprádat velikášské sny: budu velikým skladatelem, Beethovenem naší doby, ale ženskéjch budu mít víc než von, tolik, kolik tělo bude ráčit, i symfonií napíšu víc než von, když desátá nepřijde do pětačtyřicíti, šmytec! a strelil se ukazováčkem do hlavy... Bylo krásné být Bertíkem na dřevěném lehátku plovárny, být kamarád jako on, kumpán všeho mužského, vyfukovat kouř kolmo k modrému nebi, mít to pevné, hranaté, šlachovité tělo, které se líbilo ženám, v odpoledním žáru je pozdvihnout na loktech na štíplavě páchnoucích prknech, kterými prorůstá brčálovitá tráva – a říct: „Tahle? Ta má...“ Říct cokoli a dívat se na ni přes varhánky břicha.

Být Límek, mít od Bertíka popis světa, všecko teplé, vlahé a vlhké na ženském těle mít jen v popisu, mít kamaráda Bertíka, přát mu všechny ty pošetilé klíny, Bertík je umělec, víš? A co my? „Jestli je to tak rozdělený,“ řeklo se, když se bylo Límek s masitými rty, „co jinýho nám zbejvá?“ Něco jasně dělá svět,

tohle pro ty pomazaný, tohle pro ty bez. A záleží na tom? Houby na tom zaleží. Zbejvá, co zbejvá. Svět je, co je. To jen pro ty pomazaný svět je tím, čím není. Je, co je. Teď je teď. Teď je plovárna po práci, dokud do ní buší slunce, lokál v Jiříčkově hospodě Na ostrově, když leje, mariáš s Bertíkem a Caldou. Láska není láska. Láska je směřování k směšnému karambolu. Už jsme Límek nějakých těch třicet roků a ještě jsme ji nepotkali. Láska je to, co o ní ví Bertík. Když se teď povalujeme na plovárenských prknech lehce páchnoucích močovinou, nepřipadá nám v odpoledním žáru, že jsme jiní než před patnácti lety, patnáct let tu ležíme na slunečním úpalu beze změny, právě jsme se skrčenou hlavou prolezli dírou v drátěném plotě, teď před patnácti lety?

Jsme Calda a zdvihne hlavu, když Límek řekne: „Kluci, fakt, druhá Šlajska!“ Ale sklouzneme pohledem po tý – jak že to řekl Límek? – jak po karoserii bouráku, jsme Calda, něco mezi svářečem a velitelem sboru dobrovolných požárníků, spíše tím *něco mezi*, jsme neproniknutelní a Límkovy řečičky nás zajímají stejně málo jako Bertíkovy odborné soudy o tvarování ženských těl. „Jaká Šlajska, pubertáku...“

Musíme se zeptat Bertíka. I jazyk se líně převaluje v ústech. „Nevíš, kam se Šlajska odstěhovala, Bertíku?“ Nevíme, ani mluvit se nechce v tom žáru, jazyk se lepí na patro, překulíme se na břicho. „Přece ta, co učitel Kepr... tahal do kabinetu... pro pomůcky...“ Myšlenky se roztékají. Učitele Kepra se zeptat... Učitel, a teď mu tykáš a on tě zdraví první, čest! čest! posera! smějeme se. My, Calda i Límek.

Být Kepr, Calda, Ducháček, Matylida? Záleží na tom, kým jsi? Nezáleží! říká čím dál zřetelněji oteplující se svět. Na černou tabulku před pokladnou Bečička napsal křídou: teplota vzduchu 29°, teplota vody 22°. Kafe...

Jsi Bertíkova žena Jiřina. Je ti o dva roky víc než Bertíkovi. „Proč nejdeš z toho slunce? Spálíš se,“ varuje tě Bertík, sám vyskočil a běží ke skákadlu. Díváš se za ním, žhne to, zítra sem nepůjdeš, ani pozítří, nemůžeš se tady denně válet jako on, domácnost, práce, děti. Tvůj Bertík skočil po hlavě do vody, není to pravda, že ti je nevěrný, to jsou pomluvy. Je to pravda, a ty to víš, sám ti říká, že to potřebuje, ženy, kvůli skládání. Není

to pravda, to ti záviděj... Už tě pálí celé tělo. Spálit, vypálit! Hlu-boce se nadechneš slunce a vydechneš, že to vypadá jako povzdech. Ach! „No, co je?!“ to Bertík nemá rád. Naříkat a vyčítat, to ne! Kdybys s tím začala, půjde pryč. Práskne dveřmi. Sedne do bílý volhy a pryč! A budeš z okna za ním volat a kvílet.

Jsme Dajčer řečený Bill, národní správce bývalé firmy Ná-hrobky Lípa-Kuča, přijíždíme v džípu, jsme už v plavkách nebo se do nich za džípem přestrojíme a proběhnem kolem Bečičky, prásk prásk prásk, střelíme po něm ukazováčkem, až na nás z kukaně zavolá: „Lístek, lístek...“ Prásk, proběhneme mezi lehátky, z cesty! stojí-li kdo na skákadle, uhnout! jsme ten, kdo přichází, obloukem se sneseme do vody, vystoupíme po schůdkách, střelíme z kalašnikova dávku po Caldově pupku, prásk! padouři, nemáme čas se tu vyvalovat, stavíme modřínovou rezidenci u lesa za městem, svážíme z pohraničí náhrobky z opuštěnejch hřbitovů po Němčourech, pozlacujeme baň kostela ve vsi za lesem, jsme Bill a víme, kdo za námi na okrese a na kraji stojí, Límek a Calda jsou jen pěšci na šachovnici, my jsme královské střelec a jedině Kalous z textilky nám může poklepat na rameno a říct: Tak, Billiku, pozor, neďivoč! A ani on si není jistej, jestli to neříká moc zvysoka, protože Bill pořád roste. Prásk! starej Bečička to koupil mezi oči, neměl vystrkovat hlavu z kukaně a nabádat k pořádku, jsme Bill a skáčeme tak, jak jsme, do džípu a vyrážíme úzkou uličkou označenou tabulí: zákaz vjezdu...

Jsme Jiříčka: malá plešatá kulička, funíme, když se rozčílíme, rozběhneme se z domku po dřevěné podlážce k šatnám, roury širokých na půl žerdi spuštěných kalhot nám plandají kolem bílých hubených lýtek, jsme podruhé ženatí, v noci hvízdavě chrápeme, naše žena, matka dvou Jiříček, s námi nemůže spát v jedné místnosti, jsme o deset let starší než ona a o hlavu menší, nikdy s námi nemůže vyjít společně na veřejnost, nesrovnala by také svůj důstojný krok s naší valivou chůzí, máme dva syny z prvního manželství, ale nehlásí se k nám a my se nehlásíme k nim, a je to pro ně lepší, že jsou pryč, tady by si moh nějakej trouba kádrovák vzpomenout na naši protektorátní minulost, jak tomu říkají, která není o nic horší než minulost starýho Dajčera, pro toho, kdo stavěl nebo obchodoval se stavebninama, byl i Němec jenom zákazník, ale tohle se tomu

grázlíkovi Billovi nikdo připomenout neodvází, jsme malý, boubelatý Jiříčka, vytahujeme z kapsy velikej modrej šnuptychl a hlasitě do něho zatroubíme a naše žena Božena si honem přitiskne dlaně na ušní boltce, seznámili jsme se na inzerát a nemůžeme za to, že se nám líbí velké statné ženy, proč odpověděla na inzerát zrovna ona, proč realizovala seznámení, když je na závalu, že otvíráme při jídle příliš ústa, jícen úst, jako bychom to do pece házeli, a ona je jen špulí, když sedí mezi dámmami na večírku Spolku přátel žehu a popřává sluchu našemu referátu.

Jsme matka dvou Jiříček, žena – bohužel – bývalého „podnikatele“ a stále podnikavého Jiříčky? Vycházíme v dlouhém koupacím plášti, v plavkách s minisukýnkou, květovaný slunečník nad hlavou, z našich drobných úst vycházejí jen slova spisovná, tatínek tak hovořil s mamičkou doma a jedinkrát hlas před ní nezvýšil, ani když byl rozčilen, naše chůze je důstojná: je nám smutno? Je nám smutno z barbarství života. To mamička naléhala, vezmi si ho, sama odpověděla na inzerát, ale my *měli* sílu zůstat s Danielou sami, chtěli jsme to dítě tak nenadále počaté, odmítli jsme cokoli proti tomu podniknout, sami, když *tamten*... jednou jedenkrát! a tatínek ani tehdy nezvýšil hlas a slůvkem se nezeptal: Kdo? Jen oči se mu rozšířily úžasem při té zprávě: Ty?! A konejšil plačící mamičku. A domek v tomhle cizím městě koupil, když mamička „realizovala seznámení“, jak po léta předhazuje Jiříčka a nemyslí tím mamičku, ale nás... To byl jeho nápad: z toho prostranství za naším domkem mezi řekou a náhonem udělat plovárnu, kousek od bývalého „Hotelu Jiříčka“, té otrískané hospody se dvěma kamrlíky, kde snad jenom za války – pokud pamatujeme – nocovalo pár letních hostů, v „hotelu“, kterému stejně každý říká hospoda Na ostrově, hospoda, kterou komunisti Jiříčkovi nechali jenom proto, že tu barabiznu nikdo nechtěl... a on prý, až to praskne, teprv z toho Hotel Jiříčka udělá, na takovém místě, uprostřed města a vedle koupaliště, a v plánu toho má víc, hotel a taky Urnový háj Jiříčka, hygieničtější uložení ostatků než do hlíny na kopci přímo nad městem. „Ostatků!“ povzdychli jsme si.

Jsme již nyní, jak tu sedíme v rozvírajícím se koupacím plášti na naší malé zahradě, zbytek vlastního života. Ne, na plovárnu

U Jiříček nechodíme, nikdy nepřekračujeme hranici mezi zahrádkou a plovárnou, kde stál kdysi plůtek, který musel na příkaz radnice pryč. Jediné, čeho z plovárenského příslušenství užíváme, je pramička, a to jen proto, abychom se někde stranou proti proudu Orlice mohli na mělčině u břehu svlažit.

„Už domů, pane učiteli?“ volá na nás Bečička, jsme Ducháček a Bečička i Hudrlík nám říkají pane učiteli, oba vědí, že nejsme v partaji, a vstupné platíme, oběhneme jednou město, někde – ach! kéž by – „naše“ malá Jiříčka být musí, a vida, její matka jde proti nám po chodníku, i ona nás zdálky zahlédla, poznáme to podle toho, že sklopila oči, ale na tu dálku jsme ji pozdravit nemohli. Doufáme, že oči zvedne ještě jednou? Ne. Že nám vyjde pohledem vstříc? Ne. „Dobrý den,“ řekneme. Neslyšela? Tak znovu: „Dobrý den!“ zahlaholíme našim barytonem. Polekala se? Trhla sebou? Odpoví, proboha? „Dobrý den,“ zašeptá, jen pohledem o nás zavadí a oči odvrátí. To nám tak tluče srdce? Na loďce nás viděla? Je proti nám? Ne, to tak s každým. I jí bouchá srdce v hrudi. Nechceme, aby nás někdo oslovoval.

Bečička vyšel z kukaně před vchod a opravuje údaje na tabuli:

TEPLOTA VZDUCHU: 32 °

TEPLOTA VODY: 25 °

Co se každému podá nebo naskytne, toho se drží, řekne Bečička a napadaje na nohu belhá se zpátky do kukaně. Nic jsme si nevybrali sami. Je už stár na to, aby se nějakého Dajčera bál. Sedí a pokulhává na hranici toho banálního času, ale nevkočí do něho, zaznamenává gradus roztékajících se myšlenek. Regresi evoluce.

To Límek, Bertík, Calda, Kačerák... se otočí, převalí, zasměje, řekne...

Jako by to mělo trvat věčně.

2

Jako by vedle toho ne-času neexistoval ještě ČAS.

Stačí jen seřadit několik faktů, které zčásti unikly pozornosti tisku – jako by měly být dokonce vytlačeny tím rádobyčasem plovárny na sám okraj dění a rozdrobeny v zlomky tříště, které navzájem ani s plovárnou nemají souviset.

V květnu roku 1949 uhynou v řece velká hejna ryb.

V červenci je v jedné z výloh na hlavní třídě od rána do soumraku vystaven na pranýři rolník Doleček, první z řady vesnických křečků.

Na podzim je zatčen sedmnáctiletý student gymnázia Jirka Mráz a jeho čtrnáct spolužáků z tohoto města.

V únoru 1950 je v lesích nad řekou zastřelen mladík, vězeň uprchlý z nápravného zařízení.

V červnu se konal v divadelním sále městečka veřejný proces se skupinou 43 rozvratníků. Byli odsouzeni celkem k 514 letům vězení, v rozsahu od 5 let (Jiříčka) do 17 a 18 let (student J. M. a primář Daniel).

A stačí jen přelétnout titulky Stráže, čtyřstránkového místního týdeníku, a číst mezi řádky:

LOUKY SLIBUJÍ BOHATOU ŠŤAVNATOU PÍCI

POLE VONÍ CHLEBEM

TANKY NAŠICH POLÍ ČEKAJÍ NA POVEL: VPŘED!

ŠTĚSTÍ JE PLNĚ V NAŠICH RUKOU

Z našich vsí:

Ze všech přicházejí radostné záznamy: překročíme plán výkupu obilí.

Různé:

NEŠVAR NA NAŠICH SILNICÍCH. *Množí se stížnosti na svévolné chování chodců, kteří při svých procházkách nejraději se pohybují prostředkem jízdní dráhy a tak zabraňují jedoucím autům nebo cyklistům v rozhledu dopředu, čímž mohou způsobiti i silniční srážku. Naše SNB má právo i povinnost takové porušování silničního řádu citelně pokutovati.*

DO OUŠKA NAŠIM MAMINKÁM S KOČÁRKY. *I na vás jsou stížnosti. S velkou oblibou totiž se prý hromadí na chodnicích vedle sebe a chodcům tak zabraňujete v chůzi. Že již to nebudete dělat, vidíte?*

3

Cožpak je možné, že se o tom mimoplovárenském čase vždycky dovídáme až dodatečně?

Stačilo přece, aby zavál vítr z hor, dvakrát se s fičením zatočil nad kotlinou města, přivlekl cáry mraků a zašlehal z nich lijákem, který se proměnil v pichlavý nekonečný déšť. Rázem plovárna U Jiříček osiřela. Jen plavčík Hudrlík, když se zdálo, že déšť zřidl, přeběhl v černém gumáku po pustém prostranství, vymetl listí z mříže kanálu nebo nadzvedl dvě pryčny, vytrhl je i s trávou prorůstající škvírami a opřel je o sebe. Takové siré pusto zalehlo uválené drny, skákadlo, vodou napitý pruh hrubé rezné látky na jeho konci, hladinu řeky ošlehávanou deštěm, že se zdálo, že se k nim už nikdy nevrátí křik, smích, dětské žvatlání v brouzdališti, dunivé údery míče, mnohvrstevný halas tříštěný vodou.

Jen aby to netrvalo celé léto, zhrozili se všichni a dívali se vyčítavě k obloze. Potom byl každý sám se sebou. Se svým trápením, nebyl-li šťasten, a se svým vzrůstajícím neklidem. Jako by s tím jediným místem, kde se všichni obnažili přede všemi, vzala za své také možnost i povolnost horkým vzduchem rozpuštěné duše vzít na sebe tělo kohokoli z toho propletence údů a tak utéct před hrozivě napřaženým ukazováčkem skrytého boha, který tě vybere se slovy: Teď jsi na řadě ty!

Zima rozděluje. Naléhá na nezaměnitelnost údělu.

Ale takové pošmourné dny byly za celé to léto jen dva nebo tři, příliš málo na to, aby se v nich na celkové situaci něco změnilo. Obloha modrá bez jediného mráčku, jen sem tam s bílou rozplývající se chmárou věštící dobré počasí.

Od samého rána trousili se lidé na plovárnu, a třebaže jiné roky Hudrlík otvíral vchod o deváté, bylo třeba dohodnout se s Bečičkou, aby nastoupil do pokladny už v osm.

Den co den stejný provoz: na *dolním* koupališti mezi dolními bubny a velkými stavidly se žbrachtali neplavci nebo ti, co pla-

vání předstírali a jednou nohou se odráželi ode dna. Bylo hrbo-laté a nejednou je zradilo i nějakým hlubším dolíkem, kde voda sahala výš než pod krk. Když propadli panice a začali sebou zmítat, ostatním návštěvníkům se naskytna komická podívaná. Plavčík Hudrlík, který byl zároveň městským hrobařem, se v pruhovaném tričku a v trenýrkách z černého klotu, sahajících pod kolena, vrhl do líně tekoucího proudu a mohutnými tempy připomínajícími kraula si razil cestu k tonoucím. Zachránit ho chtěl za každou cenu, i kdyby zahanbený plavec mezitím už našmátral nohou dno, nebo dokonce stál na bahnitěm hrbole, kde voda sahala dospělému lehce pod pas. Toužil ho dopravit ke břehu způsobem osvojeným v jakémsi kurzu pro záchranu tonoucích. Docházelo i k slovním potyčkám, když se tonoucí bránil. Tady Hudrlík prosazoval svou autoritu, protože když ho Jiříčka každé léto najímal jako plavčíka, kladl mu na srdce: „Tak, Hudrlík, utopence tady mít nechci. Za pořádek při koupání ručíte vy. Tak jako za celou plovárnu.“ To ovšem byla podmínka radnice: o bezpečnost koupajících bude pečovat schopný plavčík. A tak na souši mimo plovárnu byl Hudrlík tím plachým, usměvavým, zdaleka zdravícím Hudrlíkem, který se staral o poslední věci člověka, ale jakmile oblékl stejnokroj plavčíka, nabyla jeho tvář přísnosti a jeho pohled zahleděný stále přes hlavy naháčů kamsi k hranicím plovárny, říkal: neznám bratra.

Ale na Hudrlíka nikdo nezanevřel. Však i toho, koho ve vodě pokáral nejpřísněji, na souši s úsměvem zdaleka zdravil, a nejednou i tenhle neplavec si pak u Hudrlíka vyžádal lekce plavání (ty se platily přímo Hudrlíkovi): dal si na hrud' připnout veliké kožené kšandy, připomínající psí postroj, kšandy řemenem připoutané ke špici dlouhého bidla, s nímž Hudrlík popocházel po břehu nejdřív na malé hloubce dolního koupaliště a potom i na horní části pro plavce.

Tam, *nad dolním jezem*, před roztokem řeky a náhonu bylo koupaliště pro plavce. Tam byla řeka nejhlubší. Temná i proto, že z té strany se nad ní skláněly veliké vrby, konce jejichž větví se plouhaly až uprostřed náhonu. Cosi tajemného z toho místa čiselo a čiši dosud, jak je zřejmé i z fotografie. Kdykoli se na konci dubového vrzajícího prkna vysunutého nad temnou

vodu objevil plavec – a to z desíti naháčů tehdy byli dva, nanejvýš tři – a pohupováním na prknu dal najevo, že se chystá skočit do hloubky, ostatní – neplavci i plavci – přibíhali k betonovému zábradlí. Předpažit, vzpažit, komíhnutí pažemi, podřep a – skok! I když takový sportovec skákal po nohou a zacpal si nos, než dopadl k hladině, stálo to za podívanou. Chvilí trvalo, než se vynořil, a ne v místě, kam dopadl, ale o několik metrů dál, proud ho pod hladinou odnesl směrem k bubnům, a tam se odvažovali jen nejlepší plavci, zvláště když přes bubny přetékalo hodně vody: potom hrozilo nebezpečí, že proud strhne člověka dolů – z čtyřmetrové výšky v tříšti vod – do betonového přepadliště dolní plovárny, nějakých pět šest metrů hlubokého.

Vypadalo hrozivě, když tělo sklouzlo dolů. „Spad dolů! Spad dolů!“ zaječelo několik hlasů současně a to už Hudrlík sbíhal po bočních schůdkách dolního koupaliště, aby byl po ruce, kdyby bylo třeba. Dolů to šlo, horší bylo dostat se ven, když shora bušily proudy vody! Bylo zakázáno přibližovat se k bubnům, ale našli se odvážlivci, kteří z nich přesto skákali: Jirka Kačer – Kačerák, Bertík, Límek... O těch Hudrlík věděl, že jsou dobří plavci, ale ani je tam neviděl rád, radši se tvářil, že o jejich produkci neví.

Bertík a Kačerák taky nikdy neskákali ze skákadla po nohou. Kačerák se rozkomíhal na samém okraji skákadla a potom plavnou šipkou rozkrojil hladinu.

„Ó!“ vydechli jako vždycky odpolední diváci. Ó! A to byl osten pro Bertíka, rozhodl se, že skočí s rozběhem, šipkou delší, plavnější, strmější a velkolepější, rozehnal diváky na strany, dlouhými skoky se přihnul na okraj prkna, oběma nohama se odrazil tak prudce, až prkno zaskřípělo a vyhodilo ho pěkný kus do výše a on sražený do kozelce padal hlavou napřed a až v posledním okamžiku nohy přece jen napřímil. Zajel hluboko, ještě udělal pod vodou pár temp k bubnům, a když se vynořil deset metrů od skákadla – ostrý nos, hlava s vlasy připlácnutými na čelo a přes oči – zhluboka nasál vzduch.

A Kačerák jako vždycky: „To byl placák!“ Ze břehu nevinně bavil sebe i ostatní popichováním Bertíka a Bertík, který chtěl být ve všem první, nikdy tu malou lest neprohlédl. Nikdo jiný

by si to k Bertíkovi nedovolil, proto to všem připadalo tak zábavné. Pokřikovat na něho nebo se dopouštět jiných drobných impertinencí, v kině, na veřejnosti, dokonce cvrknout Bertíka zezadu do ostře vykrojeného ušního boltce, jak to dělával, když za ním seděl ve školní lavici – prý aby mu prokrvil ucho a zbystril absolutní hudební sluch.

„Co?!“ křikl Bertík z vody, když prudkým pohybem hlavy odhodil vlasy z očí. „Ja-kej-pak pla-cák!“ volal mezi tempy.

Ale než dopověděl, Kačerák – jak stál na špičkách na okraji prkna zády k vodě – se silně rozhoupal a hup! přemetem vzad prolétl nad hladinou a zabořil se do ní rovný jako svíce.

„Ó!“ A to se Bertíkovi nelíbilo, vylezl po schůdkách z vody, popotáhl si kalhoty – měl takový tik, jako by měl umazané ruce a předloktími chtěl vysoukat kalhoty nad boky, a dělal to, i když byl v plavkách – odfrkl, znovu rozčísł špalír naháčů, aby se mohl rozběhnout z ještě větší dálky. Ale nedosáhl většího efektu než předtím. Teď opravdu trochu plácl stehny o vodu.

Kačerák už stál na schůdkách náhonu po pás ve vodě a čekal, až se Bertík vynoří. Dvě, tři, pět vteřin... Ale kde byl Bertík?

„Kde je?“ vykřikl někdo.

„Zůstal tam!“

Kačerák vyskočil z vody a přeběhl na skákadlo.

„Plavčík!“ zavřískla mladší Jiříčka.

Kdo se povaloval na trávě nebo na dřevěných podlážkách, vyskočil a běžel ke skákadlu. Ale černá voda tůně pod ním se nehnula.

„Je na bubnech!“ konečně kdosi zvolal.

„Kde? Kde?“ Všichni se hrnuli k zábradlí nad dolní řekou.

„Spadl dolů?“ I Hudrlík přichvátil k jezu.

„Skočil!“

„Skočil?“

Skočil a nikdo ho neviděl! Chtěl napravit ten nezdar se skokem z prkna, proplul pod vodou až k jezu a skočil dřív, než ho všichni viděli. Měl chvilíčku počkat, hvízdnout na prsty, ale proud vody přetékaající přes kluzké bubny byl toho dne příliš silný, Bertík musel skočit hned, jak se postavil. Ale stejně, stejně!

Bertíkova hlava se objevila ve vařící se pění. Proud ho ještě jednou do ní strhl, ale pak už se Bertíkovo osmahlé tělo zlatě

zatřpytilo v stříbrné doklokotávající pění, kraulem dorazil ke schůdkům dolního koupaliště.

Hudrlík na něho pohrozil prstem a radši se vzdálil.

A stejně byl Bertík vítěz: přede všemi vystoupil na betonový ochoz před zábradlím, odfrkl vodu, popotáhl kalhoty a zamířil k dřevěnému lehátku.

„Dobrý, dobrý!“ slitoval se nad ním Kačerák, když se Bertík spokojeně natahoval na pryčnu a nastavil tvář, hrud', v níž di-voce bušilo srdce, teplému slunci.

Čas maličko zavířil a zase ulehl. Nic... Zabzučel ovád.

Toho dne se už neskákalo. Hrály se karty? Možná. Včera bylo zítra. Zítra včera. Ve spleti plovárenských dnů stál za zmínku jenom jediný: přijel zaměstnanec „Sahary“, vyhlásil soutěž o ceny za nejopálenější tělo na plovárně a téhož dne se Ducháček zamiloval do mladší Jiříčky.

„Buchta ze Sahary!“ Když se takhle Límek zazubil a mlaskl tlustými rty, Bertíka to pozdvihlo z lehátka prvního. Továrna na Sahara-krémy tu pořádala soutěže v opalování, ale první cenu vyhrála vždycky cizí dívka v bikinkách, kterou si chlapík ze Sahary vozil s sebou.

Všichni ožili, probrali se z dřímoty nebo odhodili karty. Znamenalo to, že za chvíli chraplavý plovárenský tlampač oznámí začátek soutěže a že v rohu za „šatnami“ (nedaleko drátěného plotu s pečlivě zamaskovanou dírou sloužící ke vstupu bez placení) už cesták od Sahary rozvírá veliký pestrobarevný slunečník vedle malého pojízdného kiosku se sortimentem krémů Sahara.

„Buchta je tady,“ Límek myslel pomalu a všechno říkal dvakrát. „Fakt!“ Byla krásná, dohněda upečená ze všech stran, snad po celém těle, pod maličkými bikinkami nikde ani proužek bílé kůže nevykukoval, každý bochánek ještě zlatavější, opravdu jako kůrka buchty právě vlašátkem potřená. Krémem Sahara? Ořechovým olejem, soudil Bertík, byl připraven přijít tomu tajemství co nejdřív na kloub. Jedině ořechový olej nebo šťáva z ořechů.

Asistent od Sahary s ní takhle objížděl všechny plovárny, předstíral, že se s ní nezná, ve větších městech tu lest nikdo nepohléd, když přišla na řadu, na otázku asistenta, jak dosáhla tako-

vého opálení, prohlásila, že užívá jediné krém značky Sahara, a vyhrála tudíž první cenu, kolekci krému Sahara, ale v takovém městečku, kde se všichni znají, tu nevinnou lež všichni prohlédli. Ale stejně! Co když některý z místních naháčů je opečen do sytější hnědi? Některé domorodé krasavice na tu chvíli čekaly, vyvalovaly se na slunci od rána do večera a natíraly se jakými přípravky, a ne tak kvůli výhře, ale kvůli prestiži, z lokálpatriotismu, protože plovárnu U Jiříček považovaly za své hájemství, kde ta cizí neměla co pohledávat. Ale asistent nedal na dojem, měřil stupeň opálenosti soustavou kukátek instalovaných na stojanu pod slunečníkem, zkoumal každou pleť zblízka, a když reptalové vznášeli námitky, říkával: „Koukněte se taky! Není všechno zlato, co se třpytí.“ Speciálním „spektroskopem“, jak tomu říkal, odhaloval i hloubku opálení. Na ten pokyn se kolem kukátka, jakéhosi přístroje na odhalování skrytých vad materiálu, udělal takový nával, že asistent musel rozpřaženými pažemi zkoumaný objekt ochraňovat. A zatímco jeden druhého odtlačoval od tubusu, Bertík se propaloval do očí Sahary-dívky.

Toho dne se ke kukátku dostal i Ducháček, Laco Ducháček, ten s kulatou, na stranu učesanou hlavou, už druhý rok učil na střední škole v sousedním městě, ale u žen pořád neměl štěstí, a tolik v ně doufal. Byl pořád ten Ducháček, který bloudí po městě, ruce za zády rozepjatého svrchníku, spěchá rázným, rádobu mužným krokem, ale spěchat nemá kam, a z dálky, z velké dálky hlaholivě zdraví basovým prsním hlasem. Dostal se právě ke kukátku, kterým stejně nebylo nic vidět, jak bylo zamžené tolikerym dechem, když ho zezadu postrčili, smýkli jím i s tubusem v ruce pod rozpřaženými rukama asistenta až k vlahým dunám té beduínky. Ale to nebyla ta osudná chvíle, ta přišla krátce po saharském dobrodružství: seznámil se s mladší Jiříčkou a beznadějně se do ní zamiloval.

Jiříčky byly dvě, starší Daniela a mladší Eva. Danielu obestíralo nějaké tajemství, chodila po plovárně s kouřící cigaretou ve slonové špičce a nikoho zvláště si nevsímala, nikdo si přespříliš nevsímal jí, ani Bertík se o ni nikdy nepokusil. Někdy zmizela na celé týdny, měla, říkalo se, kdesi poměr s ženatým mužem, ale spíš ji vyhánělo z domu nepřátelství s nevlastním otcem.

Nejdřív se plovárně říkalo U Jiříčky, podle provozovatele plovárny, U Jiříček se začalo říkat asi kvůli Evě, možná právě od toho teplého jara. Už to nebylo to loňské vyžlátko, ta mladší Jiříčka. Ne, žádná krasavice ani teď, hubená byla pořád, vysedlé lopatky, vysedlé lícní kosti, ale ňadra jí bujně vypučela a v bystřích zelených očích se rozsvítila šelmí světlýlka, dráždivá i odmítavá zároveň, mezi kluky se chovala nenuceně jako dřív, ale když před ní hromotluk Fikej zanotoval jakousi dvojsmyslnou písničku a důvěrně jí celou dlaní hrábl po hubeném stehnu, zrudla, rozmáchla se a vši silou ho dlaničkou plácla přes tvář, že zalupal po dechu. Možná právě od té doby se plovárně začalo říkat U Jiříček. Těm dvěma děvčatům plovárna jaksi patřila, a když nebyl Hudrlík nablízku, byly oprávněny i loďku půjčit, jednu ze tří pramiček zakotvených pod vrbou v náhonu, nebo i slunečníky vydat, pokud si slunečníky někdo půjčoval, víc než čtyři tehdy Jiříčka na té plebejské plovárně neměl.

Když se Ducháček toho osudného dne vymotal s tubusem v ruce z chumlu, octl se před mladší Jiříčkou. Pohoršeně zavrtěla hlavou, jako by ten nával způsobil on, Ducháček, a jeho nenapadlo nic hloupějšího, když mu asistent odebral tubus, než se jí zeptat, jestli se taky *maže* Saharou. A ona pohrdlivě odfrkla. „Pff!“ To Ducháčka zmátlo, nebýt jí, snil by o svém saharském dobrodružství. Sám se od prvních slunečných dnů tajně natíral Saharou, snad i doufal, že se bude trochu podobat beduínce. Je to zlé být panic a poučovat patnáctileté dívky o zákonitostech vesmíru.

Zaseklo se do něho Evino pff. V noci se rozhodl, že mu druhého dne bude čelit upřeným pohledem. Počkal si na ni u šaten. Ne, nepřišel vchodem kolem pokladny, nezapltil Bečičkovi, od toho dne se přidal k těm, co *jejich* vchodem byla po léta díra v plotě. Pro ně to byla otázka prestiže, vypadalo by hloupě a paďoursky začít si kupovat lístek. Hanzálek, Stacha, Ječný, Límek, Bertík, Kačerák, Calda, asi dvacet jich prolézalo tajnou dírou v pletivu, i několik děvčat, Matylida, ale ta přestala po té věci s Bertíkem a pak už se plovárně vůbec začala vyhýbat. I pár carpartů se k velkým přidalo a ti potom dávali Ducháčkovi, když se s ním u díry setkali, přednost a Ducháček tak mimoděk pěstoval i svou popularitu.

Eva právě vyšla z domu, ze zadních dveří jejich domku přilepeného k plovárně, měla na sobě ty modré plavky a přes ně dlouhé plátěné kalhoty. Vypadala jinak, dospěleji, když schovala hubené nohy včerejšího vyžlátka. Nejupřenějším pohledem, jakého byl schopen, on, učitel Ducháček, se na ni zadíval. Zamkla, otočila se, taky se na něj zkoumavě podívala, na chodníčku z prken mezi domkem a šatnami se potkali, mlčky. Ale čemu odpověděla? Ducháčkovu upřenému pohledu patřilo to nové pff, když ho mýjela? Pff... ale už to neznělo tak pohrdavě. Ale stejně. Káča, taková káča, ani do vody se mu nechtělo, nebe bez mráčku a on loudavě vykročil k východu, že se i Bečička v pokladně podivil: „Co tak brzo?“ Protože mě to tady nebaví, kvůli té káče, která se mi vůbec nelíbí, hubeňourek, vysedlé lopatky, vysedlé lícní kosti, hlas jako zaražený do krku, jako když mutuje, a s tím recituje na večírcích Spolku přátel žehu, kde Jiříčka dělá předsedu, to svoje „Skloň se, ale nepovol...“ Káča!

Ach, jak někdy i jediné slůvko rozhodne o celém našem životě! Hned nazítří, když se mlčky minuli, řekla mu do zad: „Ty, nejdeš na lodičku?“

Ty! Nejdeš na lodičku? Nikdy na tu větu nezapomene, nemůže zapomenout. Nemůže! A možná že to *Ty* řekla víc nedbale, než se mu zdálo.

Silný elektrický náboj jím projel. Byla to láska? *Na lodičku?* Už chtěl říct, že ne, tu vteřinku, než pochopil, že je to nabídka soukromá, oni na lodičky nechodili, to bylo pro pár místních dam, pro ženu starého Jiříčky, Hudrlík je na pramičce dopravil proti proudu na odlehlé místo kamsi do Pelin. Jinak si pramičky pronajímal málokdo, ale Jiříčky si je braly, kdy chtěly.

Proč ji neminul mlčky? Proč?! Proč touhle Jiříčkou zatížil svou paměť navždycky?

„No...“ řekl, „s tebou? Tak jo.“

Co se to stalo, co se to v té chvíli stalo? Proč to řekla? Tak klidně, jako by se na lodičkách projížděli denně? Šla k zábradlí a odpoutala pramičku.

„Umíš veslovat?“ zeptala se, když za ním skočila do pramičky. Pomohla mu nasadit vesla.

Myslel, že je to snadné. Nebylo. Loďka se zatočila pod vrbou a zamířila k náhonu, ne proti proudu k Pelinám.

„Co děláš?“ řekla. Sedla si na podlážku vzadu na dno loďky. „Pravým, oběma! Levým!“ Už chtěla vstát.

Límkovo *Dobrý! dobrý!* ji zarazilo. Límkova hlava se objevila u zábradlí, šklebil se odulými rty.

„Mám k tomu jít?“ zeptala se tiše.

„Ne, nechod,“ řekl stísněně.

Kačerák se objevil vedle Límka, taky se zeširoka usmíval, Bertík se zpola pozdvihl z palandy, povzbudivě Ducháčkovi pokynul, sympatizoval se vším, co se dráždivě proplétalo.

Konečně se loďka umoudřila, oddychla si i Jiříčka, pomalu se vzdalovali proti proudu směrem k Pelinám. Vyžlátko, a když jela s pramičkou sama nebo na ní vezla matku, vypadalo to, že je to pro ni hračka.

A tak se Ducháček zamiloval. Nedoželi tehdy dál než k hornímu jezu, tehdy nepřenesli pramičku na horní tok, do zelené tmy, nedotkl se poprvé rty jejích rtů, protože políbení se tomu říct nedalo, to až potom, 5. června v 17,20 se jich dotkl, když se zavřenými očima ležela v trávě v mokřích plavkách, jak právě vyšla z vody, a ona odvrátila tvář, zlehka ho odstrčila, ani oči neotevřela a řekla: „Nech toho.“ Zhluboka klidně oddychovala, oči měla zavřené, tvář nastavenou slunci, které se prodíralo průlinou mezi dvěma jilmy, až z něho oči bolely vedle té zelené tmy nad řekou, pár kroků od té... od té lavičky s monogramem EJ, hluboko vydrápaným do opěradla. Oči neotevřela, ani když řekla: „Pořád se natíráš Saharou?“ Co měl odpovědět? Jakou Saharou? Snad ani nečekal, až odpoví, uhnula tvář ze stínu větve. „Musíš víc otvírat rty, když líbáš. To ti ještě žádná neřekla?“ zasmála se. „Pojď! Jedeme.“ Oči jí v slunci zeleně blyskly. Skočila do pramičky.

Nic takového se poprvé nestalo, třebaže v hlavě je z toho velký vír, hlava zamotaná, jako teď, když to popisuju. Tehdy se ještě nesnažil, on, Ducháček, víc otevřít rty. Tehdy ještě neměl do paměti zarytý ten obraz pramičky rychle se vzdalující proti proudu se – Zdenkem Gotíkem a s ní! s ní na podlážce na zádi, s černou nakrátko ostříhanou hlavou toho vyžlátko, Jiříčky, vykukující nad zadní sedačkou, rozšklebenou tvář Límka, v které vždycky bylo něco krutého, radujícího se ze zmaru a zkázy, obscénní gesto Bertíka doprovázeného skeptickým „To chce hned podruhé...“

Tehdy poprvé odpádlovali k hornímu jezu. Stáhla dlouhé plátěné kalhoty a skočila do vody. Pramička se zakymácela. Chytila se za záď a přistrčila loďku ke břehu, k plošince z otesaných kvádrů. Vykoupali se a jeli zpátky. Znova se natáhla k zadnímu sedátku, i voda byla zelená, jako její oči, ale co se mihotalo pod tou zelení? Jaká tuň? Po proudu pramice lehce klouzala. „Otec!“ řekla najedou Jiříčka, když minuli budovu zámku. Zahlédla jeho malou valivou postavu v kalhotách spuštěných pod ovál břicha, jak se přehnala na plovárně mezi domkem a šatnami. „Doplaveš?“ řekla, ani to neznělo jako otázka, přisedla si k veslům vedle něho a ukázala na záď. „Zejtra,“ řekla, než sklouzl do vody. Když se vynořil, byla pryč. K plovárně bylo daleko, nikdy ještě Ducháček neplaval od zámku až k bubnům, zejtra, zejtra, byla to láska, toho dne by doplaval až k moři. Když vylezl z vody, Bertík mu poklepal na rameno.

Předposlední květnové číslo Stráže je titulky i zprávami zajedno se všemi ostatními novinami:

SENOSEČ V PLNÉM PROUDU

TANKY NAŠICH POLÍ PŘIPRAVENY VYRAZIT DO BITVY O ZRNO?

JAK BUDEME PRACOVAT, TAK BUDEME ŽÍT

REPUBLIKU SI ROZVRACET NEDÁME

Z našich vsí:

Besedu se zakládajícími členy JZD v Chvalicích zajistili s. Kalous, s. Calda a s. Límek. Výstižný projev pronesl s. Fr. Kalous.

Ze zamyšlení Fr. Kalouse **JSME S VÁMI:**

Je to hřejivý pocit zajít mezi vás v každé roční době, když je jaro a všechno se zelená, září a voní květy, nebo když parné léto zachvacuje pole svou plodnou zralostí. Zajít

a pohovořit, podiskutovat. Roj myšlenek neutichá pak třeba celou noc. Debaty se přelévají z chalupy k chalupě až do ranních hodin. Soused se pře se sousedem a přesvědčuje ho. Padají otevřená slova, a tak to má být.

4

A pak se stala ta podivná věc. Nejdříve ji jakýmsi tajemným instinktem zaznamenaly ryby.

Tehdy ještě Orlice byla krásná čistá řeka, plavalo-li po ní jednou za čas zdaleka viditelné lejno, způsobilo to U Jiříček přímo mravní pohoršení a Hudrlík byl ze všech stran volán k nápravě. Pokud v městečkách a vsích na horním toku existovala kanalizace, nesloužila k znečišťování vod, a všechen cenný odpad byl schraňován v soukromých cenkrúnách. Však také řeka byla plná ryb, okounů, bělic, pstruhů, do ruky je kluci na mělčině chytali, i štiky tam byly, ale hlavně úhoří a lososi do ní ještě táhli, v Čechách prý jenom v Otavě – a v Evropě ještě v nějaké řece ve Švýcarsku – se něco podobného dalo vidět, malá úhoří háďátka se prodírala proti proudu, přelézala především v noci stavidla, protáhla se přes velké jezy, oblézala je po mokřém žulovém ostění, v celých hejnech se hnala do rybníků a jezer, cestou, kterou – div divoucí – nacházela podle jakéhosi pradějinného puđu zakódovaného v buňkách a prosakujícího do jejich paměti z paměti jejich matek a otců, kteří tuto cestu – přes bubny U Jiříček – před nějakými pěti lety, stejně malinkatí jako oni, vykonali také a potom jako velicí hadi, tučné samice a štíhlejší samci, se předešlého léta hnali – cestou dlouhou nějakých šest nebo sedm tisíc kilometrů – zplodit je v Sargasovém moři, v západní části Atlantského oceánu mezi Azorami, Bermudami a západoindickými ostrovy. I v tom je jejich děti napodobovaly, když se v nich ozvala po krásných letech prožitých ve vodách Orlice neúprosná láska. Přes bubny u Jiříček se také – nejčastěji za šera a v noci – přehoupla co chvíli tučná úhoří samice, metr dlouhý úhoř.

Dospělí lososi naopak táhli za láskou proti proudu, od jarního slunovratu se shromažďovali v Severním moři u ústí velkých řek a pak od jara do léta se tlačili proti proudu do nitra země, až k pramenům Orlice. Když samice ocasem vymlela

v bílém křemelí na dně oválné trdliště, hnízdo lásky, vytřela do něho o dno zlatavé jikry, vzrušený samec je postříkal mlíčem – a pak oba unaveni klesli ke dnu nebo se nechali unášet proudem. Zpátky k moři. A tak oběma směry táhli tou řekou lososi, ve večerním slunci se tu a tam přes stavidla proti proudu zablysklo temně oranžové, na bocích modravé a na břichu červené lososí tělo, nebo po proudu pleskla přes bubny do vývařiska odraná holobřichá samice nebo i mrtvé tělo lososího samce, protože ten – jak tvrdil Hudrlík – na rozdíl od lidí umírá, hned jak okusil první lásky. A také mladí, sotva dorostlí lososi, podobní pstruhům, se dolů přes jez mihli – a za nějaký ten rok se touž cestou, přes jez u Jiříček, vraceli tam, kde se narodili: aby právě tam našli lásku a smrt.

A najednou se ryby začaly chovat nevysvětlitelným způsobem. Rybáři po celém dolním toku tvrdili, že celá hejna malých úhoříků se vrací do moře. Zprvu tomu nikdo nevěnoval pozornost, stávalo se, že někdy příval vody vzedmutý lijákem na chvíli ty malé hádky dezorientoval a srazil zpátky. Ale hned nato se totéž stalo s lososy: ti se do té doby houževnatě probíjeli proti proudu domů a za láskou – a najednou jako když je zasáhne blesk! *Poprvé v panice přeslechli zakódovaný příkaz, nebo se mu dokonce vzepřeli.* V historii těch rybích tahů se to stalo poprvé! Od pravěků! První hejno se prodralo až kamsi pod stavidla pod mostním obloukem, nějakých dvě stě metrů pod dolní bubny, zastavilo se – a najednou se voda začala vařit a hejno se hnalo zpátky. Potom rybáři ještě níž – u vtoku Orlice do Labe – zpozorovali, že vracící se hejno usiluje proniknout hejnem, které se pachtí směrem k pramenům. Takových srážek bylo napočítáno několik. Nakonec se každý klokotající chumel začal vzdalovat směrem k moři. Zmateně, zoufale.

Mělčiny u Loukotě několik kilometrů za městem přímo kypěly rybími těly, kdo měl po ruce kbelík nebo džber, mohl celou půlhodinu – a někdy to trvalo s kratšími přestávkami i několik hodin – ryby prostě nabírat a vylévat na břeh. A byly to takřka výlučně ryby tažné, octla-li se mezi nimi i jiná ryba, kapřík, bělice, bylo to jenom proto, že se dostala do skrumáže rybích těl, a zatímco tažné ryby se chovaly jako opilé, ostatní se zmítaly stejně zoufale jako vždycky. Ale brzy i domácí ryby byly

zachváceny podivným nepokojem a začaly se vzdalovat od hranic plovárny, tj. od velkých stavidel směrem dolů.

A nejinak tomu bylo na horním toku. Tam se dělo něco ještě horšího: nebylo prchnout kam. Když ryby překonaly překážku horních bubnů, octly se jako v pasti, už z poloviny plovárny se vracely zpátky, a ty, které pronikly až přibližně do prostoru skákadla, zachvátil nepopsatelný zmatek. Rejdily od břehu ke břehu, tlustá úhoří těla se proplétala mezi mladými lososy se zoufalstvím bytostí posedlých hladem po lásce, jež jim byla přislíbena kdesi v moři tisíce kilometrů vzdáleném – a ne jenom tak na neurčito, ale na *jistý den, na jistou chvíli*, kterou propásnou *navždy*, přijdou-li pozdě. Měly nyní v těle – těžko mluvit o mysli – zakódovanou jen cestu dolů, za láskou, a teď nevěděly, kde na ně čeká. Vývařisko pod horními bubny u Zámku se úhoří černalo, vypadalo to, jako by byli do sebe zapleteni. A sem tam některý se – poprvé v historii tohoto města či tohoto kouzku světa – vrhl do náhonu, kterým se jakživo žádný úhoř nevydal, třebaže se to umělé tovární koryto spojovalo za městem se řekou a na cestě k moři bylo i značnou zkratkou.

Mladí lososi, kterým láska zatím nic neříkala a moře pro ně znamenalo několik let dravého života v slaných vodách, se pokoušeli – zdálo se – proniknout jakousi neviditelnou bariérou k dolním bubnům, ale přibližně u skákadla dostali něco jako elektrický šok a ztratili orientaci. A jiní se vraceli k horním bubnům a vymršťovali se přes ně zpátky – což jinak měli udělat za nějakých pět let, až by si dosyta užili moře a až by je volání lásky – či blížícího se konce? – zavedlo zpátky k pramenům do sladkých vod. Jako by v nich cosi vymazalo zápis prvního kódu a odkrylo kód druhý, o němž zatím neměli ani tušení.

Podle svědectví Hudrlíka bylo možno tento úkaz pozorovat po dva večery a dvě noci. Ale když se o něm zmínil hned nazítří, nevěnoval mu nikdo pozornost. *Zas byl vožralej!* smáli se. Občas si, pravda, trochu přihnul, ale jedině mimo službu, při návratu domů, do domku pod hřbitovem, kde žil sám. O tom, že *ryby nějak zblbly*, zpola přesvědčil jen těch pár domorodců, kterým daroval v hadře zabaleného ještě živého úhoře, ale když ke svým líčením přidal široký mimoslužební, až příliš pokorný úsměv, měli i oni za to, že jde o rybářskou latinu.

Ale kdo by chápal všechny souvislosti hned? I ty nejpodivnější a nejstrašnější věci na světě se ohlašují příznaky dávno předtím, než nastanou. A kdo jim věnuje pozornost včas? Tsunami, zemětřesení, tornáda, války – dodatečně je najednou jasné, že se dalo vyčíst, kdy a kde se k nim schylovalo. Rybáři na horním toku kroutili hlavami – svět se docela zbláznil! – když viděli, že se mladí dvouletí lososi vracejí k pramenům, že tam v přítocích, v Orlickém i Černovickém potoku, v Tisováku, v Potočnici, v Července *dvouleté* samice ocasy vymetají v křemičitém písku mísy trdlišť. Dokonce se jim na těle vyrazilo zbarvení typické jen pro pohlavně zralé ryby, hřbet samců se zbarvil do hněda, boky zmodraly a břicho zčervenalo, po celém těle se objevily purpurové tečky. Lidé obeznámení s životem v potoce pohoršeně žertovali o *chlípnosti* těch rybích samiček a samců: prý jim teče mlíčí po bradě a už jsou celí zblblí po *pohlavním vyžití* jako lidi.

Jenomže ten druhý probuzený kód přišel či byl odemknut tak rychle, že tělo stačilo zpracovat jen povrch. A byl to smutný pohled: samička, ploutve naježené, takové to lidské samá ruka samá noha, drhla břichem o dno, bokem se třela o samečka, vytřeštění byli oba dva a nechápali, co se s nimi děje. Na lásku byli nezralí: samička nevyпустила do trdlišť ani jednu žlutavou jikru, sameček neuronil ani kapku mlíčí. Stáli hlavami proti proudu, čekali a nevěděli nač. Protože ani potravu nepřijímali, po čase – když konečně od sebe lhostejně odpluli, už vybledlí a celí odraní – kdesi v díře pod břehem umírali každý sám.

A tak se po celém toku té krásné a tehdy ještě křišťálově čisté řeky plíživě šířila zvěst: něco se dostalo do vody! Tehdy ještě zásahy do přírody nebyly tak běžnou věcí jako dnes, a tak když se hledalo vysvětlení, nejednou se ze břehu při spatření vzhůru obráceného rybího břicha ozvalo slovo: vražda! zas nějakým jedem otravují všechno živé.

Stráž z prvního červnového týdne:

MÍROVÝMI TANKY NAŠICH POLÍ

PROTI HRSTCE NEPŘÁTEL

POČASÍ ZEMĚDĚLCŮM PŘEJE

Kdo rozsévá mandelinku bramborovou?

Z našich vsí:

Kulaci v Chvalicích už nebudou ujídat ze společného koláče.

Různé:

Spokojenost rybářů v Loukoti – ryby berou.